

VELÜNK AZ ISTEN!

Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: „Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immánuelnek neveznek” – ami azt jelenti: Velünk az Isten. (Mt 1,22–23)

A felolvasott bibliai verseket karácsony előtörténetéből vettem. Az ezeket megelőző versek Jézus Szentlélektől való fogantatását próbálják elfogadtatni velünk, amit az unitárius felfogás lehetetlenségnek tart. Hitünk szerint Jézus ember volt, József és Mária gyermeke. Az említett bibliai versek szerint József, megtudva, hogy jegyese, Mária, gyermeket vár, titokban el akarja bocsátani, mert különben a házasságtörő nőknek járó megkövezés lett volna a sorsa, Mózes szigorú törvénye értelmében. Ekkor az Úr angyala megjelent neki álmában, és ezt mondta: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit nevez el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből”. (Mt 1, 20 – 21) „Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immánuelnek neveznek – ami azt jelenti: Velünk az Isten.” – olvashattuk az idézett bibliai versekben. A próféta, akiről szó van, Ézsaiás volt, próféciája pedig Akház király fiatal hitvesére vonatkozott, aki valóban fiúgyermekkel ajándékozta meg a királyt. A két név: Jézus és Immánuel, alakjukban eltérnek egymástól, de lényegében ugyanazt jelentik: Jézus – zsidóul Jehosua = Jahve, az Úr a segítség, Immánuel pedig úgy, amint olvastuk, azt jelenti: Velünk az Isten. Mindkét jelentés talál Jézusra, mert Istentől segítségül jött, hogy népét megszabadítsa bűneiből, kivezesse gyarlóságai rabságából, élte, példája, szeretete pedig örök bátorítás: Ne féljetek emberek, testvéreim, mert velünk az Isten!

Karácsonyt azért ünnepeljük, mert Jézus Istent, az ő atyai szeretetét hozta közel a sötétségben, félelemben, bűnben élő emberhez. De igazán csak az ünnepel majd, aki az Istent közelítő Jézushoz, s ezáltal Istenhez, maga is közelebb kerül. Akinek életében a Jézussal való újabb találkozásból nemcsak a „Velünk az Isten” felismerése születik meg, de hozzá való viszonyulása, ténykedései alapján bizonyítja, hogy ő is Istennel van! Ez pedig lelkiekre való odafigyelést, lélekben való felkészülést igényel. S pont ez az, ami a legtöbbször kimarad a karácsonyvárásból!

Egy buddhista utazó, Európában járva, a karácsonyt megelőző lázas készülődés, sürgés-forgás láttán megkérdezte valakitől: Mire készültök ilyen nagy igyekezettel? A Megváltó születésnapjára – hangzott a válasz. Érdekes – jegyezte meg az utazó – hallani ételről, italról, ajándékról, szórakozásról, pénzről,

de a Megváltó nevét senki sem emlegeti! Sajnos, megjegyzése mára is érvényes, tisztelet a kivételnek. A karácsonyt a legtöbb ember esetében anyagiakban való készülődés előzi meg csupán, s elmarad a Jézushoz, Istenhez közelítő lelki felkészülés. Sokaknak ez a karácsonyi jelszava: legyen kolbász a padláson, meleg a szobában, pazar ajándékok a dúsan rakott karácsonyfa alatt, egyszerűen: pénz, pénz és pénz, s ezért minden áldozatot meg kell hozni, mert enélkül nem is ünnep a karácsony. Jól ábrázolja ezt a világnézetet az a szellemes rajz, amelyen nem a Nap, hanem egy nagy pénzeszsák körül keringenek a bolygók, a Föld és a csillagok.

Nem mondom, a pénzre, mint „szükséges rosszra”, a külső karácsonyi kellékekre valóban szükség van, de mit ér mindez, ha nem jut táplálékhoz a lélek, ha hideg marad a szív, ha a karácsonyfát és ajándékokat nem aranyozza be a szeretet ragyogása, ha a pénz konok akadályként áll köztünk és Jézus, Isten között, ha rideg csengése elnyomja az angyalok örömmüzenetet hozó énekét?! Jézus „csak a kifosztott szíveken uralkodik, a kapzsik szíve kisiklik keze közül. Mammon – a pénz – teszi Krisztust örök bolyongóvá, aki elől minden helyet – szívet – elfoglalt, bárhová érkezik”. (François Mauriac) Az olyan szív, amelyet Jézus elől elfoglalt a pénz, a külső csillogás, amelynek karácsony a „Velünk az Isten” örömmüzenete helyett a „velünk a pénz” hétköznapi frázisát hozza, az nemhogy közeledne, de egyre távolodik Jézustól, Istentől, attól a csodálatos lelki örömtől, amit a karácsony valóban jelent, amellyel Isten megajándékozza a hozzá szüntelenül közeledő szívet. Azt a Jézus, Isten után őszintén vágyakozó szívet, amely vágyakozását gyakorlattá, valósággá változtatva, lelkének ünnepelőbe öltöztetésével, lelkes cselekedetekkel siet Jézus elébe, csengő csilingeléssel visszhangozva az adventi harangzúgást: Velünk az Isten!

Ezt az adventi harangzúgást visszhangozta az 1993. december 12-én, már tíz éve, sajnos, idejekorán, 61 évesen elhunyt magyar miniszterelnök, Antall József szíve, lelke, becsületes, türelmes, nemzetét hűséggel szolgáló, szeretetteljes életével. Három és fél éves – viszonylag nagyon rövid – miniszterelnöksége alatt talpra állt az ország, az annyiszor megaláztatott „büszke nemzet”, megszabadulva a kommunista és az idegen zsarnokság léleksorvasztó bilincseitől. Nemzete megtapasztalhatta, hogy „Velünk az Isten”, s mély vallásosságban gyökerező életével Isten közelségébe emelte nemzetét. Mert aki Istennel van, az, nemzetével is van, s annak felemelkedéséért és javáért felajánlja, odaáldozza életét. Aki Istennel van, az nemcsak Isten boldogító közelségét tapasztalja meg, de nemzete hű fiainak szeretetét, ragaszkodását is. Halálakor valaki nagyon szépen így fogalmazott: „...nem szerette a tapsot, nem igényelte az elismerést, ám ha most az égi ösvényekről lenéz ránk, megtudja, hogy nemcsak a jó Istenhez tért meg lelke, de megérkezett a magyar nép szívébe is mindörökké! Mindannyian egy-egy forró könnycsepp vagyunk az Ő halott szívében”.

Antall József – Istent közelítő szeretetével – a mi miniszterelnökünk is volt! Ezt a gondolatot Sütő András írónk így fogalmazta meg búcsúbeszédében:

„...a kegyelet és elismerés hangján azt kell felidézni, hogy Antall József egyik vezérelve így szólt: lélekben tizenötmillió magyar miniszterelnökének tekinti magát. Mondta ezt higgadtan, politikai felelősséggel, hátsó szándékok nélkül, a világos szavak értelmében bízva. Mások értelmében is bízva tehát. Mondta ezt annak reményében, hogy a lélek fogalmát senki sem tévesztheti össze tankhadosztályokkal. Mondta ezt közel fél évszázaddal egy letűnt magyar politikai vezetés szintjén elárult, nemzetközi szinten is könnyen szemlélt kisebbségi sorban vergődő magyar nemzeti közösségek védelmében. Mondta ezt alapvető emberi jogokra gondolva, az államilag erőszakolt asszimiláció (beolvadás) kígyótorkában vergődő milliók segélykiáltását hallva, megértve, amiként más népek, európai nemzetek kormányai is mindig szót emeltek vértestvéreik védelmében bárhol a világon, és ez természetes joguk is volt. Antall József keserű tapasztalatai között szerepelt az összmagyarság érdekeit föl vállaló szándékának tudatos félremagyarázása. Újból kiderült ugyanis, hogy kelet-európai politikai körökben némelykor a legvilágosabb szavaknak sincs értelmük, csak érdek szerinti értelmezésük. Így van ez ma még. Ám tudatos félreértések veszedelme nem kényszeríthet bennünket immár sohasem kényesnek tartott kérdéseink elhallgatására.” (...) „...Senki, aki utána jön, senki, aki a nyomába lép, ezután meg nem kerülheti őt abban, amit a határokon kívül élő magyarságért cselekedett.” Harmati Béla evangélikus püspök így búcsúzott tőle, Istenhez imádkozva: „...aki veled volt életedben, maradjon veled az örökkévalóságban!” Isten veled volt, és ő Istennel, így lett egész, szép, áldott, nemzetet gazdagító, derékba-törtnek látszó, idejekorán sírba omló élete. Mely étellel, akár csak Mesterünk, üzeni nekünk: Ne féljete, velünk, veletek az Isten! Bár csak válaszolhatnánk szép étellel, keresztényi tettekkel mindannyian: Én is veled vagyok, Uram! Ámen.

Könyvszemle

Judit Gellérd: *Prisoner of Liberté, Story of a Transylvanian Martyr*.
Uniquest Chico, CA, 2003

Szabadság foglya – jelképes cím –, néma kiáltással, zokogó kacagással megírt vallomásos kisregény. Az alcím már világos: egy erdélyi vértanú története. Innen tehát a soha fel nem oldódó ellentmondás.

A könyvborítón kettős vaskereszt, az egyikről vasgolyós bilincs csüng alá. Mintha „mozgókép” lenne. A vaskeresztet tartó márványtalapzaton a vértanú neve: Rev. Dr. Imre Gellérd. A könyv 136 oldalas, könnyen forgatható és oly szépen kinyílik, mintha rügy fakadna. Olvasásra kínálja szírom-lapjait.

Olyanok e rövid írások, mint egy-egy virágszirom. Amíg a csupán egy napig illatozó tölcseres kaktuszvirágot csodálhatjuk, akár el is olvashatunk egy „szíromnyi” elbeszélést. Ezek az elbeszélések viszont életregénnyé állanak össze. Ritkán, de akkor bőven áldó eső és szikkadt homoktalaj csodálatos szép virágszirmai. Hatalmas nagy, fává növő kaktuszon, amelynek tövisei – csodálatos módon – nem szúrnak, hanem mintha kapaszkodókká lennének azok számára, akik fel szeretnének hatolni e kaktuszfa magasságába, hogy messzire lássanak. Bátorság és elszántság kell e kaktusz-óriásra felmászni. Bátorság, mert ha nem megyünk közel hozzá, *akkor* szúr, de ha közel megyünk, *akkor* véd, mert tüskéi tövénél kapaszkodhatunk fel az illatos virágok nyomán. Nem tudom, van-e a valóságban ilyen kaktuszfa, de azt tudom, hogy az életrajz írója valóságos életet örökített meg e könyvben.

Az „oral history” műfajába is sorolható e szellemi-lelki munka. Számomra élmény-feldolgozó és -megosztó, őszinte és hiteles életrajzi kisregény. A szerző maga is rácsodálkozik e regényes életre, és kívülről tudja „szemléltetni” magát, vállalva ezáltal a kritikai kockázatot is. A kritika csakis a megírt munkára és nem a megélt életre vonatkozhat, még ha egybefolyik és folytatódik is a regényes valóság a jelenben.

Kiről szólnak e „kaktusz-szirmú” elbeszélések? Magáról a szerzőről, családjáról és legfőképpen a mártír unitárius lelkészről, néhai édesapjáról. Bátorság kellett e könyv megírásához. Tetszett e bátorság és tetszik az írás. S mintha manapság csak a rövid szövegek végigolvasására lenne igazán időnk... Ezen az áron abba lehet hagyni, és újra lehet olvasni...

Csakis a köszönet hangján írhatok, amiért egyáltalán kezembem tarthatom és olvashatom e munkát. Nem a leírt életről, hanem a regényről, magáról a könyvről írom mindezt.